

GEDEPUTEERDE STATEN VAN UTRECHT

BESLUIT

Documentnummer: UTSP1264662141-7550

Onderwerp: Goedkeuringsbesluit projectbesluit dijkversterking Jaarsveld - Klaphek

Inleiding

Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht hebben van het college van dijkgraaf en heemraden van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) het verzoek ontvangen het projectbesluit Dijkversterking Jaarsveld - Klaphek goed te keuren. Dit projectbesluit is vastgesteld door het dagelijks bestuur van Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden op 18 november 2025.

Projectbeschrijving

Sinds januari 2017 gelden er nieuwe veiligheidsnormen voor primaire waterkeringen. Het doel is om alle primaire waterkeringen uiterlijk in 2050 te laten voldoen aan deze nieuwe wettelijke veiligheidsnorm.

De dijkversterking is onderdeel van Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP), waarin de waterschappen en het Rijk samenwerken om de primaire waterkeringen aan de veiligheidsnorm te laten voldoen. De doelstelling van het project is het realiseren van een veilige en leefbare dijk die voldoet aan de normen en past binnen de randwaarden van het HWBP en waarbij sprake is van behoud en voor zover mogelijk van verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. HDSR) is beheerder van de dijk en voert de dijkversterking uit.

De Lekdijk tussen Schoonhoven en Amerongen- een primaire waterkering - beschermt een groot deel van Midden- en West-Nederland tegen overstromingen. Eén van de deelprojecten is dijkversterking Jaarsveld - Klaphek. Het project maakt onderdeel uit van het project Sterke Lekdijk. Dit project ziet op een versterking van een traject van 55 kilometer en is opgedeeld in verschillende deelprojecten. Het traject Jaarsveld – Klaphek (JAK) is 9,3 kilometer lang en loopt van het dorp Jaarsveld (dijkpaal 89) tot aan de oostelijke gemeentegrens van IJsselstein net ten westen van de rijksweg A2 (dijkpaal M36). Het dijktraject voldoet niet aan de in 2017 aanscherpte veiligheidsnormen. Versterking is daarom noodzakelijk.

Na versterking dient dit dijktraject bescherming te bieden voor een overstromingskans van 1/10.000 per jaar. Uitvoering is voorzien van 2025 tot en met 2026.

Wettelijk kader

Het projectbesluit moet voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld in de Omgevingswet. Goedkeuring door Gedeputeerde Staten kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Daarnaast is het project m.e.r.-beoordelingsplichtig. Het MER-traject is in 2018 gestart met de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Toen gold nog de Waterwet. Daarin stond: het verbeteren van een primaire waterkering is een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit volgens categorie 03.2 van het Besluit m.e.r.2. In een m.e.r.-beoordeling gaat het bevoegd gezag na of een activiteit belangrijke nadelige milieugevolgen kan hebben. Daarom is een project-MER opgesteld.

Gecoördineerde Procedure

Op de voorbereiding van de besluiten in dit project is de coördinatieregeling van toepassing (artikel 5.45 lid 4 en artikel 16.7 van de Omgevingswet). De provincie Utrecht begeleidt de gecoördineerde voorbereiding van het projectbesluit en de overige besluiten die nodig zijn voor de realisatie van het projectbesluit. Voor de dijkversterking Jaarsveld - Klaphek is deze projectprocedure doorlopen.

Inspraak ontwerpbesluiten

Iedereen kon gedurende een periode van zes weken (vanaf 20 maart 2025 tot en met 30 april 2025) een zienswijze indienen op de ontwerpbesluiten (het ontwerpprojectbesluit en het MER). Van 25 september 2025 tot en met 5 november 2025 hebben de ontwerpbesluiten van de hoofdvergunningen ter inzage gelegen.

Er is één zienswijze ingediend door de Natuur- en Milieufederatie Utrecht (NMU). Deze zienswijze is in de Nota van Antwoord samengevat en beantwoord. De zienswijze had o.a. betrekking op de tijdelijke aantasting van natuurbeheertypen uit het NNN, verplaatsten van beschermde kleine landschapselementen en compensatie van aantastingen van natuurgebieden. De ingediende zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het projectbesluit.

Er is door het waterschap een zienswijze ingediend tegen de ontwerpvergunning Flora-en Fauna-activiteit van de provincie Utrecht. De zienswijze betrof de tijdelijke compensatie van het leefgebied van de haas.

Het dijkontwerp is ambtelijk aangepast aan voortschrijdend inzicht. Op basis van extra bodemonderzoek zijn de afmetingen van de stabiliteitsbermen geoptimaliseerd en zijn de begin- en eindpunten van onder andere de verticale pipingmaatregelen preciezer vastgesteld. Verder is de omvang van GOP-maatregelen (Grootonderhoudsplan) aangepast.

Motivering goedkeuring projectbesluit

In de motivering van het projectbesluit wordt het ontwerp van de dijkversterking beschreven. Ook beschrijft de motivering de totstandkoming van het ontwerp, de effecten van het werk op de omgeving, de wijze van uitvoering, de samenwerking met de omgeving, grondaankoop, planschade en nadeelcompensatie.

Uit de veiligheidsanalyse komt naar voren dat de dijk deels niet voldoet op een aantal zogenoemde faalmechanismen. Het voornemen bevat de versterking van de waterkering om te voldoen aan de waterveiligheidseisen en daarnaast maatregelen ten behoeve van het onderhoud aan en de beheerbaarheid van de dijk. De dijk wordt dusdanig versterkt dat geanticipeerd wordt op toekomstige ontwikkelingen zoals klimaatverandering en bodemdaling. De opgave van het project is een veilige dijk te realiseren die gedurende een periode van 50 jaar zijn functie kan vervullen.

Met het plaatsen van stabiliteitsschermen al dan niet in combinatie met een pipingscherm en het aanbrengen van grond op het talud en de binnenberm wordt de pipingopgave en stabiliteitsopgave opgelost.

De (be)leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit van de dijk is een belangrijk element van het ontwerp. Hierbij is gekeken naar bijvoorbeeld het zorgvuldig omgaan met bestaande waarden, wegaansluitingen, duurzaamheid, het wonen aan de dijk en de relatie met de uiterwaarden. De motivering van het projectbesluit geeft een zorgvuldige beschrijving van de opgave, het dijkontwerp en de effecten op de omgeving. De ruimtelijke aspecten van het projectbesluit en de landschappelijk, natuur- en culturele waarden zijn op een juiste wijze betrokken bij het projectbesluit. Daarbij is er veel aandacht geweest voor participatie met de omgeving.

Naast de veiligheidsopgave van het programma Sterke Lekdijk (om te voldoen aan de nieuwe veiligheidsnorm) heeft het waterschap ook een beheeropgave (om te blijven voldoen aan de nieuwe veiligheidsnorm). Het waterschap heeft de beheeropgave vastgelegd in het Grootonderhoudsplan voor de primaire waterkeringen (GOP-PWK 2023-2029) en het besluit van het algemeen bestuur hierover op 6 juli 2022. Hieruit vloeit de zogenoemde 'GOP'-opgave voort.

De GOP-opgave betreft in de eerste plaats de uitvoering van groot onderhoud. De afgelopen jaren is dat uitgesteld, in afwachting van de combinatie met de dijkversterking. In de loop der jaren is het talud op veel plaatsen ingezakt naar een hol profiel met een steile bovenkant en een minder steile onderkant. Dit is om meerdere redenen ongewenst. Het waterschap wil daarom ingezakte taluds herstellen.

Onderdeel van het groot onderhoud is ook het realiseren van een beheerstrook. Het talud en de beheerstrook vormen een onlosmakelijk geheel om een erosiebestendige grasbekleding te kunnen waarborgen én voor het veilig en goed uit kunnen voeren van inspectie en onderhoud. De noodzaak hiervan is groter geworden dan voorheen, door de hogere eisen die de huidige norm stelt aan de dijk en de kwaliteit van de grasmat.

Milieueffectrapport

Op basis van de Wet Milieubeheer en het Besluit Milieueffectrapportage is de dijkversterking tussen Jaarsveld - Klaphek 'm.e.r.-beoordelingsplichtig'. Op voorhand was duidelijk dat de dijkversterking Jaarsveld - Klaphek belangrijke nadelige milieugevolgen kan hebben, waardoor besloten is om de uitgebreide milieueffectrapportage-procedure te volgen en een milieueffectrapport (MER) op te stellen. Het MER deel 1 was gericht op de keuze van een voorkeursalternatief in de verkenningsfase van het project. In het MER deel 2 is het uitgewerkte dijkontwerp van het traject tussen Jaarsveld en Klaphek beoordeeld op milieueffecten. De milieueffecten zijn beoordeeld voor de maatregelen in het kader van de dijkversterking (waterveiligheidsopgave) en voor maatregelen in het kader van het groot onderhoud van de dijk (beheeropgave). Bij de dijkversterking treden bij de meeste milieuthema's positieve en neutrale effecten op. Als gevolg van het project kunnen negatieve effecten op de omgeving echter niet worden uitgesloten.

Een aantal negatieve effecten van de dijkversterking is onlosmakelijk verbonden met een ontwikkeling van deze omvang, of met de aanlegfase van het project (zoals het tijdelijk effect op *verkeer, geluid en recreatieve mogelijkheden*). De omvang van de negatieve effecten is beperkt. Dit komt doordat de ligging van de huidige dijk hetzelfde blijft en bij het ontwerp van de dijkversterking al rekening is gehouden met belangrijke omgevingswaarden en negatieve effecten hierop zoveel mogelijk zijn vermeden. Het waterschap zal zich inspannen om op de buitendijkse delen waar het dijktaalud wordt aangepast een bloemrijke dijk te realiseren, waardoor de ecologische

waarde van de dijk toeneemt. De manier waarop dit gebeurt, is beschreven in het rapport Bloemrijke dijken, aanpak en beheer (19 september 2022). Het MER deel 2 heeft gelijktijdig met ontwerpprojectbesluit gecoördineerd ter inzage gelegen.

Overwegingen

Bij de totstandkoming van het projectbesluit is op een brede en integrale manier naar alle betrokken belangen gekeken. Het projectbesluitproces is op een zorgvuldige manier doorlopen. Het door het Hoogheemraadschap vastgestelde projectbesluit acht het College van Gedeputeerde Staten niet in strijd met het recht of algemeen belang. De hoofdvergunningen zijn verleend, hiermee is de uitvoerbaarheid van het projectbesluit procedureel geborgd.

Besluit

Gekeken naar het proces, het projectbesluit en alle relevante stukken besluiten wij het projectbesluit Dijkversterking Jaarsveld - Klaphek, zoals door het dagelijks bestuur van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden op 18 november 2025 vastgesteld, goed te keuren.

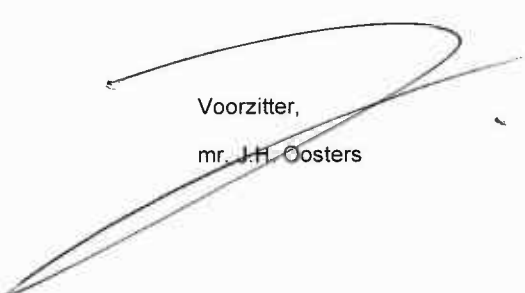
Beroep

Tegen dit goedkeuringsbesluit kunnen belanghebbende gedurende een termijn van zes weken na de publicatiedatum van dit besluit beroep instellen in eerste en enige aanleg bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Voor het in behandeling nemen is een griffierecht verschuldigd. Artikel 16.86 lid 1 Omgevingswet bepaalt dat de beroepsgronden in het beroepsschrift moeten worden opgenomen. Deze gronden kunnen na afloop van de beroepstermijn niet worden aangevuld. Het beroep wordt niet-ontvankelijk verklaard indien niet binnen de beroepstermijn beroepsgronden zijn ingediend. Het instellen van beroep betekent overigens niet dat het besluit niet geldt. Als u de inwerkingtreding van dit besluit wilt uitstellen, kunt u de voorzieningenrechter van de Afdeling vragen een voorlopige voorziening te treffen op grond van artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht. U kunt het verzoek richten aan de voorzieningenrechter van de Afdeling, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Voor het in behandeling nemen van het verzoek om voorlopige voorziening is ook griffierecht verschuldigd. In bepaalde gevallen is het mogelijk het beroep en/of het verzoek om een voorlopige voorziening te treffen, digitaal in te dienen. Voor de mogelijkheden en voorwaarden kunt u onder andere de volgende website raadplegen: <https://loketrechtspraak.nl/>.

Indien u beroep instelt en eventueel een voorlopige voorziening aanvraagt, verzoeken wij u een afschrift van het beroepsschrift alsmede het verzoek om voorlopige voorziening, aan ons te sturen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van Gedeputeerde Staten van Utrecht van 24 februari 2026.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen